

ZÁKON

ze dne 29. května 2024,

kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o soudnictví ve věcech mládeže

Čl. I

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 301/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 203/2019 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb. a zákona č. 422/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 2 se slova „se sleduje, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se nadále páčání protiprávního činu zdržel“ nahrazují slovy „a ukládáním opatření za tyto protiprávní činy se sleduje, aby ten, kdo se takového činu dopustil, vedl řádný život, zejména aby se zdržel dalšího páčání protiprávních činů“.
2. V § 2 odst. 2 písm. c) se za slovo „zástupci“ vkládají slova „ , státní zastupitelství v návrhové a soudní fázi řízení ve věcech dětí mladších patnácti let“.
3. V § 11 odstavec 2 zní:

„(2) Upustí-li soud pro mládež od uložení trestního opatření, může věc vyřídit tím, že mladistvého napomene, anebo může požádat zákonného zástupce, opatrovníka nebo pěstouna mladistvého, jinou osobu, které byl mladistvý svěřen do péče, školu, jejímž je mladistvý žákem, nebo školské zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy (dále jen „výchovné zařízení“), v němž žije, aby na mladistvého vhodně výchovně působili použitím výchovných prostředků nebo výchovných opatření podle zvláštních právních předpisů; v takovém případě si soud pro mládež předem vyžádá jejich stanovisko. Osoby a instituce uvedené ve větě první jsou povinny o použitím výchovném prostředku nebo výchovném opatření a o jeho výsledku vyrozumět soud pro mládež.“

Poznámka pod čarou č. 7 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.

4. V § 17 odst. 1 se věta druhá nahrazuje větou „Ministerstvo spravedlnosti vede seznam probačních programů, do kterého zapisuje probační programy poskytované Probační a mediační službou a po schválení ministrem spravedlnosti i jiné probační programy.“.
5. V § 17 se odstavce 4 a 5 zrušují.
6. V § 20 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Je-li to účelné a vhodné, může soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce při vyslovení napomenutí s výstrahou současně požádat zákonného zástupce, opatrovníka nebo pěstouna mladistvého, jinou osobu, které byl mladistvý svěřen do péče, školu, jejímž je mladistvý žákem, nebo výchovné zařízení, v němž žije, aby na mladistvého vhodně výchovně působili použitím výchovných prostředků nebo výchovných opatření podle zvláštních právních předpisů; v takovém případě si soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce předem vyžádá jejich stanovisko. Osoby a instituce uvedené ve větě první jsou povinny o použitím výchovném prostředku nebo výchovném opatření a o jeho výsledku vyrozumět soud pro mládež nebo státního zástupce.

(3) Pokud soud pro mládež vyslovil mladistvému napomenutí s výstrahou, hledí se na mladistvého, jako by nebyl odsouzen.“.
7. V § 42a odst. 1 písm. a) se slova „jsou proti němu použita opatření podle tohoto zákona nebo provedeny úkony podle trestního řádu“ nahrazují slovy „podává vysvětlení jako podezřelý nebo jsou proti němu jiným než utajovaným způsobem prováděny jiné úkony podle tohoto zákona nebo trestního řádu“ a slova „nelze provedení“ se nahrazují slovy „nelze podání vysvětlení nebo provedení jiného“.
8. V § 44 odst. 2 se za slovo „manžel“ vkládá slovo „ , partner“.
9. V § 46 odst. 2 větě první se za slovo „opatrovníka,“ vkládají slova „pěstouna mladistvého, jinou osobu, které byl mladistvý svěřen do péče,“.
10. V § 54 odst. 1 větě první se za slovo „opatrovník,“ vkládají slova „pěstoun, jiná osoba, které byl mladistvý svěřen do péče,“ a za slovo „manžel“ se vkládá slovo „ , partner“.
11. V § 55 odst. 3 a v § 56 odst. 2 větě druhé se slova „nebo opatrovníka mladistvého“ nahrazují slovy „ , opatrovníka nebo pěstouna mladistvého anebo jinou osobu, které byl mladistvý svěřen do péče“.
12. V § 72 odst. 2 se slovo „a“ nahrazuje slovy „ , partner nebo“.

13. V § 80 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Jakmile se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým byl mladistvému uložen dohled, zašle předseda senátu soudu pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce jeho opis středisku Probační a mediační služby, v jehož obvodu mladistvý bydlí nebo se zdržuje.

(2) Probační úředník při výkonu dohledu kontroluje také dodržování výchovných povinností uvedených v § 18 odst. 1 písm. c) a g) a výchovných omezení uvedených v § 19 odst. 1 písm. e), g) a h), pokud byly mladistvému zároveň uloženy, a za tím účelem také pravidelně navštěvuje mladistvého, nad nímž vykonává dohled, v jeho bydlišti a, je-li to účelné, též na pracovišti, ve škole nebo na jiném vhodném místě. Mladistvý je povinen v rámci sledování dodržování uložené výchovné povinnosti nebo výchovného omezení spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, a dostavovat se k němu v jím určených lhůtách.“.

14. V § 80 odst. 4 větě první se slova „jiná uložená výchovná opatření“ nahrazují slovy „probační plán dohledu, nedodrží-li zároveň uložené výchovné opatření, neposkytne-li probačnímu úředníku součinnost anebo se k němu v jím určené lhůtě nedostaví“.

15. V § 80 odst. 4 větě druhé se slova „stanovených podmínek a výchovných opatření“ zrušují.

16. Za § 80 se vkládá nový § 80a, který včetně nadpisu zní:

„§ 80a

Výkon probačního programu

(1) Dohled nad výkonem probačního programu mladistvým provádí probační úředník. Jakmile se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým byla mladistvému uložena povinnost podrobit se probačnímu programu, zašle předseda senátu soudu pro mládež nebo státní zástupce jeho opis středisku Probační a mediační služby, v jehož obvodu mladistvý bydlí nebo se zdržuje.

(2) Neplní-li mladistvý probační program, postupuje probační úředník obdobně podle § 80 odst. 4.

(3) O ukončení probačního programu a jeho výsledku podá probační úředník bez zbytečného odkladu zprávu soudu pro mládež nebo státnímu zástupci, kteří mladistvému uložili povinnost podrobit se probačnímu programu.“.

17. V části první se za nadpis hlavy III vkládá označení dílu 1, které včetně nadpisu zní:

„Díl 1

Obecná ustanovení“.

18. Pod nadpis dílu 1 se vkládá nový § 88b, který včetně nadpisu zní:

„§ 88b
Dítě mladší patnácti let

(1) Dítě mladší patnácti let není trestně odpovědné.

(2) Dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit opatření potřebná k jeho nápravě, která jsou uvedena v § 93 (dále jen „opatření“).“.

19. § 89 včetně nadpisu zní:

„§ 89
Fáze řízení

Pro účely řízení ve věcech dětí mladších patnácti let se rozumí:

- a) objasňovací fázi řízení odhalení a zjištění skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán čin jinak trestný a že se jej dopustilo dítě mladší patnácti let,
- b) návrhovou fázi řízení ověření, zda je nezbytné, aby státní zastupitelství podalo soudu pro mládež návrh na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let, a
- c) soudní fázi řízení řízení před soudem pro mládež.“.

20. Za § 89 se vkládají nové § 89a a 89b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 89a
Použití zvláštních právních předpisů

(1) Na postup orgánů činných v trestním řízení v objasňovací fázi řízení se použijí přiměřeně § 36, 40, 41, § 42 odst. 1 a 2, § 42 odst. 3 písm. b) až e), § 43, 53, § 55 odst. 1 a 2, § 58 a 59 a trestní řád, nestanoví-li tento zákon jinak. Provádějí-li orgány činné v trestním řízení úkony podle této hlavy, zejména úkony týkající se právního zastoupení dítěte mladšího patnácti let, a není-li stanoveno jinak, postupují přiměřeně podle trestního řádu.

(2) Na postup státního zastupitelství v návrhové fázi řízení se použije zákon o státním zastupitelství, nestanoví-li tento zákon jinak; na počítání lhůt a na postup státního zastupitelství při doručování písemností se použije obdobně trestní řád. Na postup státního zástupce při rozhodování o náhradě nákladů právního zastoupení dítěte mladšího patnácti let v návrhové fázi řízení se použije obdobně trestní řád, nestanoví-li tento zákon jinak. Na postup soudu pro mládež v návrhové fázi řízení se použijí právní předpisy upravující občanské soudní řízení, nestanoví-li tento zákon jinak.

(3) Na postup státního zastupitelství a soudu pro mládež v soudní fázi řízení se použijí právní předpisy upravující občanské soudní řízení, nestanoví-li tento zákon jinak.

§ 89b
Součinnost

(1) Považují-li to orgány činné podle tohoto zákona pro účely řízení podle této hlavy za potřebné, mohou pověřit orgán sociálně-právní ochrany dětí a případně též Probační a mediační službu

- a) zjištěním osobních, rodinných a jiných poměrů dítěte mladšího patnácti let, nebo
- b) vypracováním podrobné zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech dítěte mladšího patnácti let a o jeho aktuální životní situaci.

(2) Je-li to vhodné, zapojí orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo Probační a mediační služba do zjištění poměrů dítěte mladšího patnácti let nebo do vypracování zprávy podle odstavce 1 písm. b) zákonného zástupce, opatrovníka nebo pěstouna dítěte anebo jinou osobu, které bylo dítě svěřeno do péče.

(3) Zpráva podle odstavce 1 písm. b) musí být písemná, pokud orgány činné podle tohoto zákona neurčí jinak, a musí obsahovat zejména věk dítěte mladšího patnácti let, stupeň jeho zralosti, dále jeho postoj k činu jinak trestnému, kterého se mělo dopustit, a jeho ochotu zajistit nápravu způsobených škod nebo odčinění dalších následků, jeho rodinné poměry včetně jeho vztahu k rodičům, stupeň vlivu rodičů na něho a vztah mezi dítětem, jeho širší rodinou a blízkým sociálním okolím, záznamy o školní docházce, jeho chování a prospěchu ve škole, informace o jeho předchozích činech jinak trestných, jsou-li známy, a o opatřeních vůči němu použitých, jakož i popis jejich výkonu, včetně způsobu chování dítěte.

(4) Lze-li důvodně předpokládat, že se poměry dítěte mladšího patnácti let nebo jeho aktuální životní situace podstatně změnily, provede se zjištění poměrů dítěte opětovně, aktualizuje se vypracovaná zpráva nebo se vypracuje opětovně.

(5) Orgány činné podle tohoto zákona mohou také pověřit Probační a mediační službu prováděním úkonů mediace; považují-li to za potřebné pro účely dalšího postupu v řízení, mohou požádat Probační a mediační službu, aby je v jimi stanovené lhůtě informovala o průběhu úkonů mediace a jejich výsledku.“.

21. Za § 89b se vkládají nové díly 2 a 3, které včetně nadpisů znějí:

„Díl 2

Právní zastoupení

§ 89c

Povinné právní zastoupení

(1) Dítě mladší patnácti let musí být zastoupeno právním zástupcem již od okamžiku, kdy podává vysvětlení jako dítě, u něhož se zjišťuje a objasňuje, zda spáchalo čin jinak trestný, nebo jsou proti němu jiným než utajovaným způsobem prováděny jiné úkony podle tohoto zákona nebo trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných, ledaže nelze podání vysvětlení nebo provedení jiného úkonu odložit a vyrozumění právního zástupce o něm zajistit.

(2) Dítě mladší patnácti let musí mít právního zástupce do dovršení osmnácti let věku. Považuje-li to státní zástupce, státní zastupitelství nebo soud pro mládež za vhodné s přihlédnutím k dosaženému stupni rozumové a mravní vyspělosti dítěte mladšího patnácti let a okolnostem případu, musí mít dítě právního zástupce až do dovršení jednadvaceti let věku.

(3) Nebylo-li zmocnění právního zástupce při jeho zvolení nebo ustanovení vymezeno jinak nebo neskončilo-li dovršením věku dítěte mladšího patnácti let podle odstavce 2 nebo již dříve z jiných důvodů, skončí nabytím právní moci rozhodnutí soudu pro mládež o návrhu státního zastupitelství na uložení opatření. I když zmocnění právního zástupce zaniklo, je právní zástupce oprávněn podat za dítě mladší patnácti let dovolání a žalobu pro zmatečnost a zúčastnit se řízení o dovolání a o žalobě pro zmatečnost u Nejvyššího soudu.

(4) Skončilo-li zmocnění právního zástupce zastupovat dítě mladší patnácti let z jiného důvodu než z důvodu dovršení věku podle odstavce 2, orgán, který vede řízení, o tom bez zbytečného odkladu vyrozumí právního zástupce, nevyplyvá-li tato skutečnost z rozhodnutí, které se právnímu zástupci doručuje.

(5) Dítě mladší patnácti let musí být do dovršení osmnácti let věku zastoupeno právním zástupcem také

- a) v řízení o dovolání,
- b) je-li nařízeno jednání v řízení o žalobě na obnovu řízení nebo pro zmatečnost a
- c) je-li nařízeno jednání za účelem rozhodování o uloženém opatření v rámci jeho výkonu.

§ 89d

Volba a ustanovení právního zástupce

(1) Dítě mladší patnácti let má právo si právního zástupce zvolit samo, pokud dovršilo patnáctý rok věku. Dítěti mladšímu patnácti let má právo zvolit právního zástupce také jeho zákonný zástupce nebo opatrovník. Neužije-li dítě mladší patnácti let právo zvolit si právního zástupce a nezvolí-li dítěti mladšímu patnácti let právního zástupce ani jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, může mu ho zvolit jeho příbuzný v pokolení přímém, jeho sourozenec nebo osvojitel. Jestliže dítě mladší patnácti let nepřekročilo osmnáctý rok svého věku, mohou tak tyto osoby učinit i proti jeho vůli.

(2) Pokud dítě mladší patnácti let nemá právního zástupce, orgán činný v dané fázi řízení určí lhůtu k jeho zvolení. Pokud v této lhůtě nebude právní zástupce zvolen, ustanoví mu jej na dobu, po kterou trvají důvody pro povinné právní zastoupení, v objasňovací fázi řízení soudce, v návrhové fázi řízení soud pro mládež na návrh státního zastupitelství a v soudní fázi řízení soud pro mládež. Orgán, který ustanovil právního zástupce, činí také další úkony související s právním zastoupením dítěte mladšího patnácti let, nestanoví-li tento zákon jinak.

(3) Ustanovený právní zástupce je povinen právní zastupování dítěte mladšího patnácti let převzít. Z důležitých důvodů však může být právní zástupce na svou žádost nebo na žádost takového dítěte, pokud dovršilo patnáctý rok věku, nebo na žádost zákonného zástupce anebo opatrovníka dítěte mladšího patnácti let této povinnosti zproštěn a místo něho může být ustanoven jiný právní zástupce.

(4) Dítě mladší patnácti let si může místo právního zástupce, který mu byl ustanoven nebo zvolen jinou k tomu oprávněnou osobou, zvolit jiného právního zástupce, pokud dovršilo patnáctý rok věku. Místo ustanoveného právního zástupce může dítěti mladšímu patnácti let zvolit právního zástupce též jiná oprávněná osoba uvedená v odstavci 1. Oznámí-li osoby oprávněné zvolit právního zástupce podle věty první a druhé orgánu činnému v dané fázi řízení změnu právního zástupce tak, aby nově zvolený právní zástupce mohl být o úkonu vyrozuměn v zákonem stanovené lhůtě, tento orgán ode dne doručení takového oznámení vyrozumívá nově zvoleného právního zástupce. V opačném případě je dosavadní právní zástupce, pokud není z právního zastupování vyloučen, povinen zastupovat dítě mladší patnácti let do doby, než jeho právní zastupování osobně převezme nově zvolený právní zástupce.

(5) Jsou-li dítěti mladšímu patnácti let zvoleni 2 nebo více právních zástupců a orgánu činnému v dané fázi řízení takové dítě, pokud dovršilo patnáctý rok věku, nebo zákonný zástupce anebo opatrovník dítěte mladšího patnácti let zároveň neoznámí, kterého z nich zmocnilo k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech řízení, určí jej v objasňovací fázi řízení státní zástupce a v návrhové a soudní fázi řízení soud pro mládež; v návrhové fázi řízení tak činí na návrh státního zastupitelství. Orgán, který určil právního zástupce k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech řízení, oznámí toto rozhodnutí všem zvoleným právním zástupcům.

§ 89e

Způsob ustanovení právního zástupce

(1) Právní zástupce se dítěti mladšímu patnácti let ustanoví z pořadníku advokátů vedeného pro účely ustanovení obhájce v trestním řízení soudem, u něhož působí soudce, který právního zástupce ustanovuje v objasňovací fázi řízení, nebo soudem pro mládež, je-li právní zástupce ustanovován v návrhové fázi řízení nebo soudní fázi řízení. Na žádost advokáta se do pořadníku uvede, že se specializuje na řízení ve věcech dětí mladších patnácti let.

(2) Dítěti mladšímu patnácti let se z pořadníku vždy přednostně ustanoví advokát se specializací podle odstavce 1; advokáti se jako právní zástupci jednotlivým dětem mladším patnácti let ustanovují postupně tak, jak za sebou následují jejich příjmení v pořadníku.

(3) Není-li možné ustanovit advokáta se specializací podle odstavce 1, advokáti vedení v pořadníku bez této specializace jsou ustanovováni jako právní zástupci jednotlivým dětem mladším patnácti let postupně tak, jak za sebou následují jejich příjmení v pořadníku.

(4) Byl-li by způsobem podle odstavce 2 nebo 3 ustanoven advokát, u kterého jsou dány důvody pro vyloučení z právního zastupování, nebo nemohl-li by být advokát ustanoven z jiných důvodů, ustanoví se první následný advokát, u kterého tyto důvody nejsou. Nelze-li ustanovit právního zástupce z pořadníku podle odstavce 1, právní zástupce se ustanoví z pořadníku advokátů nadřízeného soudu.

(5) Ustanovením advokáta právním zástupcem pro účely tohoto zákona není dotčeno jeho pořadí pro účely ustanovení obhájcem v trestním řízení.

(6) Pokud bylo dítěti mladšímu patnácti let ustanoveno více právních zástupců ve vztahu k činům jinak trestným, ohledně nichž se dále vede jedno řízení, a jedním z právních zástupců je advokát se specializací podle odstavce 1, zruší orgán uvedený v § 89d odst. 2 ustanovení ostatních právních zástupců. Pokud bylo dítěti mladšímu patnácti let ustanoveno více právních zástupců, z nichž žádný není advokát se specializací podle odstavce 1, nebo i po postupu podle věty první má takové dítě více právních zástupců, zruší ustanovení těch právních zástupců, kteří byli ustanoveni později; došlo-li k ustanovení právních zástupců současně, zruší ustanovení těch z nich, kteří byli ustanoveni v řízení o méně závažném činu jinak trestném.

§ 89f

Právní zástupce

(1) Právním zástupcem dítěte mladšího patnácti let může být pouze advokát. Advokát se nemůže nechat zastoupit advokátním koncipientem nebo svým zaměstnancem.

(2) Právní zástupce dítěte mladšího patnácti let v řízení hájí nejlepší zájem dítěte. Pro účely řízení podle této hlavy plní i funkci kolizního opatrovníka podle § 460 občanského zákoníku a opatrovníka podle § 29 odst. 1 a 3 občanského soudního řádu.

(3) Právním zástupcem dítěte mladšího patnácti let nemůže být ten, kdo současně zastupuje osobu, jejíž zájmy odporují zájmům dítěte, a ten, kdo byl dítěti jako právní zástupce takovou osobou zvolen. Právním zástupcem dítěte mladšího patnácti let nemůže být advokát, který je zúčastněn na trestním řízení vedeném v souvislosti s činem jinak trestným, pro který se vede řízení ve věci dítěte mladšího patnácti let, v postavení, které se neslučuje s řádným zastupováním dítěte, zejména je-li podezřelým, obviněným, zúčastněnou osobou, poškozeným, svědkem, znalcem nebo tlumočnickem.

(4) Právní zástupce dítěte mladšího patnácti let je v objasňovací fázi řízení oprávněn za dítě činit návrhy a podávat za ně žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých by se mohl účastnit obhájce podezřelého mladistvého, pokud by se vedlo řízení ve věci mladistvého. V objasňovací fázi řízení je oprávněn nahlížet do trestního spisu ve stejném rozsahu jako obhájce podezřelého mladistvého.

(5) Právní zástupce dítěte mladšího patnácti let v návrhové a soudní fázi řízení má stejná práva a povinnosti jako zástupce účastníka řízení na základě plné moci podle občanského soudního řádu.

(6) Jestliže dítě mladší patnácti let nepřekročilo osmnáctý rok svého věku, může jeho právní zástupce vykonávat práva uvedená v odstavcích 4 a 5 i proti jeho vůli.

§ 89g

Vyloučení právního zástupce a zproštění povinnosti právního zastoupení

(1) Orgán uvedený v § 89d odst. 2 rozhodne na návrh a v objasňovací fázi řízení nebo soudní fázi řízení i bez návrhu o vyloučení zvoleného právního zástupce dítěte mladšího patnácti let z výkonu právního zastoupení

- a) z důvodů uvedených v § 89f odst. 3, nebo
- b) jestliže se právní zástupce opakovaně nedostaví k úkonům řízení, při nichž je jeho účast nezbytná, ani nezajistí účast svého zástupce, ačkoliv byl řádně a včas o takových úkonech vyrozuměn.

(2) Orgán uvedený v § 89d odst. 2 rozhodne na návrh a v objasňovací fázi řízení nebo soudní fázi řízení i bez návrhu o zproštění ustanoveného právního zástupce dítěte mladšího patnácti let povinnosti je zastupovat z důvodů uvedených v odstavci 1 nebo z důvodu, že právní zástupce delší dobu nevykonává svou povinnost zastupovat takové dítě.

(3) Před rozhodnutím podle odstavce 1 nebo 2 orgán uvedený v § 89d odst. 2 umožní dítěti mladšímu patnácti let a právnímu zástupci, aby se k věci vyjádřili, a v rozhodnutí k tomuto vyjádření přihlédl. Rozhodne-li o vyloučení právního zástupce, stanoví zároveň přiměřenou lhůtu pro zvolení jiného právního zástupce.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 vydanému v objasňovací fázi řízení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 vydanému v návrhové fázi řízení nebo soudní fázi řízení je přípustný opravný prostředek podle občanského soudního řádu.

§ 89h

Náklady právního zastoupení

(1) Právní zástupce, který byl dítěti mladšímu patnácti let ustanoven, má vůči státu nárok na odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas podle právního předpisu upravujícího odměny a náhrady advokátů za poskytování právních služeb. Nárok je třeba uplatnit do 1 roku ode dne, kdy se právní zástupce dozvěděl, že jeho povinnost zastupovat dítě mladší patnácti let skončila, jinak nárok zaniká. Je-li právní zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, jeho nárok se zvyšuje o částku odpovídající této dani, kterou je povinen z odměny za zastupování, z náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas odvést podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. Ustanovení věty třetí se použije i v případě, kdy právní zástupce je společníkem právnické osoby zřízené podle zákona upravujícího výkon advokacie a plátcem daně je tato právnická osoba, a v případě, kdy je právním zástupcem advokát, který je zaměstnancem jiného advokáta nebo právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zákona upravujícího výkon advokacie, a plátcem daně je tento zaměstnavatel advokáta.

(2) O výši odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas podle odstavce 1 rozhodne na návrh právního zástupce orgán, který vedl řízení v době, kdy právnímu zástupci povinnost zastupovat dítě mladší patnácti let skončila, a to bez zbytečného odkladu, nejpozději do 2 měsíců ode dne podání návrhu. V případě, kdy tato povinnost skončí v návrhové fázi řízení, rozhodne o náhradě nákladů státní zástupce příslušný k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v objasňovací fázi řízení.

(3) Pokud bylo dítěti mladšímu patnácti let uloženo opatření, soud pro mládež v odůvodněných případech rozhodne o povinnosti dítěte mladšího patnácti let, jeho zákonného zástupce, opatrovníka, pěstouna nebo jiné osoby, které bylo dítě svěřeno do péče, popřípadě dalších osob, o jejichž právech a povinnostech bylo v řízení jednáno, lze-li to po nich spravedlivě žádat a odůvodňují-li to jejich majetkové poměry, nahradit státu náklady, které mu vznikly zaplacením odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas právnímu zástupci dítěte mladšího patnácti let. Byla-li náhrada nákladů uložena více osobám, jsou ji povinny poskytnout státu společně a nerozdílně.

(4) Na návrh právního zástupce může orgán, který vede řízení, rozhodnout bez zbytečného odkladu, nejpozději do 2 měsíců ode dne podání návrhu, o poskytnutí přiměřené zálohy na odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas, jestliže je to odůvodněno dobou trvání řízení nebo jinými závažnými důvody. V návrhové fázi řízení činí rozhodnutí podle věty první státní zástupce příslušný k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v objasňovací fázi řízení.

(5) Proti rozhodnutí podle odstavců 2 a 4 vydanému v objasňovací fázi řízení nebo návrhové fázi řízení je přípustná stížnost podle trestního řádu, která má odkladný účinek. Proti rozhodnutí podle odstavců 2 až 4 vydanému v soudní fázi řízení je přípustný opravný prostředek podle občanského soudního řádu.

Díl 3

Návrhová fáze řízení

§ 89i

Návrh na uložení opatření

Pokud je v objasňovací fázi řízení zjištěno, že se činu jinak trestného mělo dopustit dítě mladší patnácti let a věc je odložena nebo je trestní stíhání zastaveno z důvodu nedostatku věku, státní zastupitelství bez zbytečného odkladu ověří, zda není dán důvod pro postup podle § 89j, a pokud pro takový postup neshledá důvod, bezodkladně podá soudu pro mládež návrh na uložení opatření takovému dítěti.

§ 89j

(1) Státní zastupitelství návrh na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let podle § 89i nemusí podat, jestliže

- a) vzhledem k povaze a závažnosti činu jinak trestného, postoji dítěte mladšího patnácti let k jeho spáchání a jeho chování po spáchání takového činu, osobě dítěte, jeho výchovnému prostředí a dosavadnímu způsobu života a případně též vzhledem k době, která uplynula od spáchání činu jinak trestného, je zřejmé, že uložení opatření dítěti není zapotřebí a že již bylo dosaženo účelu tohoto zákona,
- b) v souvislosti se spácháním činu jinak trestného dítětem mladším patnácti let jeho zákonný zástupce, opatrovník nebo pěstoun, jiná osoba, které bylo dítě svěřeno do péče, škola, jejímž je žákem, nebo výchovné zařízení, v němž žije, vůči dítěti již použili dostatečné výchovné prostředky nebo výchovná opatření podle zvláštních právních předpisů anebo soud nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí rozhodl o uložení výchovného opatření podle zvláštních právních předpisů a tento postup lze považovat za postačující k dosažení účelu tohoto zákona,
- c) opatření, jehož uložení by navrhovalo, by bylo zcela bez významu vedle opatření, které pro jiný čin jinak trestný již bylo dítěti mladšímu patnácti let uloženo, nebo které mu podle očekávání bude uloženo, pokud takové opatření postačuje k dosažení účelu tohoto zákona, nebo
- d) opatření, jehož uložení by navrhovalo, by bylo zcela bez významu vedle opatření, které již bylo dítěti mladšímu patnácti let uloženo za provinění, které spáchalo po dovršení věku patnácti let, nebo které mu podle očekávání bude uloženo, pokud takové opatření postačuje k dosažení účelu tohoto zákona.

(2) Pokud lze očekávat, že dojde k použití výchovných prostředků nebo výchovných opatření vůči dítěti mladšímu patnácti let nebo k vydání rozhodnutí o uložení výchovného opatření podle odstavce 1 písm. b) nejpozději do 3 měsíců ode dne, kdy bylo státní zastupitelství vyrozuměno o odložení věci nebo zastavení trestního stíhání dítěte, státní zastupitelství vyčká na výsledek. Za tímto účelem požádá osoby, instituce nebo orgány uvedené v odstavci 1 písm. b), aby jej neprodleně vyrozuměly o použitých nebo uložených výchovných prostředcích nebo výchovných opatřeních; tyto osoby, instituce a orgány jsou povinny jeho žádosti vyhovět. Pokud marně uplyne lhůta uvedená ve větě první, státní zastupitelství pokračuje v postupu podle této hlavy.

(3) O nepodání návrhu na uložení opatření podle odstavce 1 státní zastupitelství bez zbytečného odkladu vyrozumí dítě mladší patnácti let, pokud dovršilo patnáctý rok věku, právního zástupce a zákonného zástupce nebo opatrovníka dítěte mladšího patnácti let,

pěstouna dítěte mladšího patnácti let, jinou osobu, které bylo dítě mladší patnácti let svěřeno do péče, orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službu, pokud byla ve věci činná.“.

22. Za § 89j se vkládá označení dílu 4, které včetně nadpisu zní:

„Díl 4
Soudní fáze řízení“.

23. § 90 až 92 včetně nadpisů znějí:

„§ 90
Zahájení soudní fáze řízení

(1) Návrh na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let může podat pouze státní zastupitelství. Návrh, který nepodalo státní zastupitelství, soud pro mládež odmítne.

(2) V návrhu na uložení opatření dítěti mladšímu patnácti let musí být vedle obecných náležitostí uvedeno, jaké konkrétní opatření má být dítěti uloženo. Tímto návrhem není soud pro mládež vázán.

§ 91
Účastníci řízení

Účastníky v soudní fázi řízení jsou dítě mladší patnácti let, kterému se navrhuje uložit opatření, jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, státní zastupitelství a orgán sociálně-právní ochrany dětí, jakož i další osoby, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno.

§ 92
Jednání

(1) V soudní fázi řízení nemusí být dítě mladší patnácti let vyslechnuto, bylo-li jeho jednání, v němž je spatřován čin jinak trestný, spolehlivě prokázáno jiným způsobem; to neplatí, pokud dítě o výsledch výslovně požádá. Jeho názor ve věci musí být vždy zjištěn.

(2) Nerozhodne-li soud pro mládež jinak, konají se jednání v soudní fázi řízení s vyloučením veřejnosti; ustanovení § 52 až 54 se použijí obdobně.

(3) Upustit od uložení opatření podle § 92a odst. 1 může soud pro mládež i bez jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů a dítě mladší patnácti let a státní zastupitelství s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí, popřípadě se práva účasti na projednání věci vzdali.

(4) V případech povinného právního zastoupení dítěte mladšího patnácti let nelze jednání konat bez účasti právního zástupce dítěte.“.

24. Za § 92 se vkládá nový § 92a, který včetně nadpisu zní:

„§ 92a

Upuštění od uložení opatření

- (1) Soud pro mládež může rozhodnout o upuštění od uložení opatření, pokud
- a) k dosažení účelu tohoto zákona postačuje dosavadní projednání činu dítěte mladšího patnácti let v řízení podle této hlavy, nebo
 - b) shledá, že je dán některý z důvodů uvedených v § 89j odst. 1.

(2) Soud pro mládež vyrozumí o upuštění od uložení opatření podle odstavce 1 pěstouna dítěte mladšího patnácti let, jinou osobu, které bylo dítě svěřeno do péče a Probační a mediační službu, pokud byla ve věci činná.“.

25. V § 93 odst. 1 úvodní části ustanovení se za slovo „mládež“ vkládá slovo „rozsudkem“.

26. V § 93 odstavec 2 zní:

„(2) Ochrannou výchovu může soud pro mládež uložit dítěti mladšímu patnácti let, odůvodňuje-li to povaha spáchaného činu jinak trestného, je-li to nezbytně nutné k zajištění jeho řádné výchovy a nepostačuje-li uložení mírnějšího opatření. Soud pro mládež zpravidla uloží ochrannou výchovu dítěti mladšímu patnácti let, které spáchalo čin, za nějž trestní zákoník dovoluje uložení výjimečného trestu, a které v době spáchání činu dovršilo dvanáctý rok svého věku.“.

27. V § 93 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 11 se označují jako odstavce 3 až 10.

28. V § 93 odst. 3 úvodní části ustanovení se text „(§ 58)“ zrušuje.

29. V § 93 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „; na vyšetření duševního stavu se § 58 použije obdobně“.

30. V § 93 odst. 7 se na konci textu věty první doplňují slova „; přitom přihlíží i k výchovným prostředkům a výchovným opatřením, které byly vůči dítěti mladšímu patnácti let použity nebo mu byly uloženy osobami, institucemi nebo orgány uvedenými v § 89j odst. 1 písm. b) v souvislosti se spáchaným činem jinak trestným“.

31. V § 93 odstavec 9 zní:

„(9) Soud pro mládež o uložení opatření vyrozumí pěstouna dítěte mladšího patnácti let nebo jinou osobu, které bylo dítě svěřeno do péče.“.

32. V § 93 se odstavec 10 zrušuje.

33. Za § 93 se vkládá nový § 93a, který včetně nadpisu zní:

„§ 93a

Změna nebo zrušení uloženého opatření

(1) Soud pro mládež může po právní moci rozhodnutí o uložení opatření na návrh dítěte mladšího patnácti let, jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka, státního zastupitelství, orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo probačního úředníka, pokud vykonává dohled nebo kontrolu uloženého opatření, anebo i bez takového návrhu rozhodnout o změně nebo zrušení opatření uloženého podle § 93 odst. 1 písm. a), b), d) nebo e) anebo o nahrazení uloženého opatření jiným opatřením uvedeným v § 93 odst. 1 písm. a), b), d) nebo e), jestliže vyjde najevo, že

- a) plnění uloženého opatření je pro dítě mladší patnácti let nemožné nebo je nelze na něm spravedlivě požadovat, nebo
- b) uložené opatření neplní svůj účel.

(2) Soud pro mládež může na návrh osob uvedených v odstavci 1 nebo i bez takového návrhu rozhodnout o zrušení opatření uvedeného v odstavci 1 též tehdy, jestliže dítě mladší patnácti let vede řádný život, plněním svých povinností prokázalo polepšení a lze očekávat, že povede řádný život i bez tohoto opatření; dohled probačního úředníka lze zrušit, pokud již není zapotřebí zvýšeně sledovat a kontrolovat chování dítěte mladšího patnácti let. O zrušení opatření podle věty první může soud pro mládež rozhodnout nejdříve po uplynutí 6 měsíců jeho trvání.

(3) Návrh podle odstavce 2 na zrušení dohledu nebo opatření, jehož kontrolu vykonává Probační a mediační služba, může dítě mladší patnácti let, jeho zákonný zástupce nebo opatrovník podat, jen pokud k němu připojí kladné stanovisko probačního úředníka, jinak soud pro mládež o takovém návrhu nerozhoduje a vrátí jej navrhovateli s poučením o nutnosti připojit k němu uvedené stanovisko.

(4) Byl-li návrh podle odstavce 2 zamítnut, může být další návrh podán až po uplynutí 6 měsíců ode dne nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí; to neplatí, podává-li tento další návrh státní zastupitelství, orgán sociálně-právní ochrany dětí nebo probační úředník, který vykonává dohled nebo kontrolu uloženého opatření.

(5) Soud pro mládež může bez jednání

- a) odmítnout návrh podle odstavce 2 z důvodu, že dosud neuplynula lhůta uvedená v odstavcích 2 nebo 4, nebo
- b) zrušit se souhlasem státního zastupitelství uložené opatření.

(6) V řízení o změně nebo zrušení uloženého opatření anebo o nahrazení uloženého opatření jiným opatřením soud pro mládež rozhodne do 30 dnů ode dne zahájení řízení.

(7) Soud pro mládež o změně nebo zrušení uloženého opatření vyrozumí pěstouna dítěte mladšího patnácti let nebo jinou osobu, které bylo dítě svěřeno do péče.“.

34. V § 94 odst. 1 se slova „než patnáct“ nahrazují slovem „patnácti“.

35. § 95 se včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 36 zrušuje.

36. V § 95a odst. 1 se věty druhá a třetí nahrazují větami „Spolu s nařízením výkonu ochranného léčení zašle soud pro mládež i opis rozhodnutí, kterým bylo ochranné léčení uloženo, a znalecký posudek, opis protokolu o výsledku znalce nebo opis lékařské zprávy o zdravotním stavu dítěte mladšího patnácti let, pokud byly v průběhu řízení opatřeny. Je-li dítě mladší patnácti let, kterému bylo uloženo ústavní ochranné léčení, při pobytu na svobodě nebezpečné pro své okolí, zařídí soud pro mládež bezodkladně jeho dodání do zdravotnického zařízení; jinak je vyzve prostřednictvím jeho zákonného zástupce, opatrovníka, pěstouna nebo jiné osoby, které bylo dítě svěřeno do péče, k nástupu do výkonu ochranného léčení v přiměřené lhůtě, kterou zároveň stanoví.“.
37. V § 95a odst. 3 a v § 95a odst. 4 větě druhé se slova „státního zástupce“ nahrazují slovy „státního zastupitelství“.
38. § 96 se včetně nadpisu zrušuje.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Důkazy získané úkony provedenými přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona ve fázi řízení odpovídající objasňovací fázi řízení podle § 89 písm. a) zákona č. 218/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou použitelné v řízení před soudem, i když dítě mladší patnácti let při jejich provádění nebylo zastoupeno právním zástupcem.
2. Opatrovník ustanovený dítěti mladšímu patnácti let ve fázi řízení odpovídající soudní fázi řízení podle § 89 písm. c) zákona č. 218/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za právního zástupce podle části první hlavy III dílu 2 zákona č. 218/2003 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. III

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb.,

zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 58/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 178/2018 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 203/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 114/2020 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 418/2021 Sb., zákona č. 130/2022 Sb., zákona č. 422/2022 Sb., zákona č. 173/2023 Sb., zákona č. 326/2023 Sb., zákona č. 349/2023 Sb. a zákona č. 29/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 151 odstavec 2 zní:

„(2) Obhájce, který byl obviněnému ustanoven, má vůči státu nárok na odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas podle právního předpisu upravujícího odměny a náhrady advokátů za poskytování právních služeb. Nárok je třeba uplatnit do 1 roku ode dne, kdy se obhájce dozvěděl, že povinnost obhajovat skončila, jinak nárok zaniká. Je-li obhájce plátcem daně z přidané hodnoty, jeho nárok se zvyšuje o částku odpovídající této dani, kterou je povinen z odměny za zastupování, z náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas odvést podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty. Ustanovení věty třetí se použije i v případě, kdy obhájce je společníkem právnické osoby zřízené podle zákona upravujícího výkon advokacie a plátcem daně je tato právnická osoba, a v případě, kdy je právním zástupcem advokát, který je zaměstnancem jiného advokáta nebo právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zákona upravujícího výkon advokacie, a plátcem daně je tento zaměstnavatel advokáta.“.

Poznámky pod čarou č. 2, 3 a 3a se zrušují.

2. V § 151 odst. 3 větě první a v § 151 odst. 6 se slova „a náhradě hotových výdajů“ nahrazují slovy „, , náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas“.

3. V § 151 odst. 3 větě třetí a v § 151 odst. 5 se slova „a náhradu hotových výdajů“ nahrazují slovy „, , náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas“.
4. V § 152 odst. 1 písm. b) se slova „odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem“ nahrazují slovy „náklady, které stát vynaložil na úhradu odměny, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas ustanovenému obhájci“.
5. V § 153 odst. 1 větě druhé se slova „odměnu a hotové výdaje“ nahrazují slovy „náklady vynaložené na odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas“.
6. V § 155 odst. 1 se slova „odměny a hotových výdajů uhrazených ustanovenému obhájci státem“ nahrazují slovy „nákladů vynaložených státem na úhradu odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas ustanovenému obhájci“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Čl. IV

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 272/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 57/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 176/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 414/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 363/2021 Sb. a zákona č. 130/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 51 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní:
„g) poskytuje právnímu zástupci dítěte činnému v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ údaje potřebné pro takové řízení.“.
2. V § 51 odst. 5 písm. a) se za bod 2 vkládá nový bod 3, který zní:
„3. orgánům činným v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ údaje potřebné pro takové řízení,“.

Dosavadní body 3 až 9 se označují jako body 4 až 10.

3. V § 51 odst. 5 se na konci textu písmene c) doplňují slova „a pro řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o Probační a mediační službě

Čl. V

Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se mění takto:

1. Za § 3 se vkládá nový § 3a, který včetně nadpisu zní:

„§ 3a

Činnost Probační a mediační služby v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let

(1) V řízení ve věcech dítěte mladšího patnácti let podle části první hlavy III zákona o soudnictví ve věcech mládeže Probační a mediační služba vytváří ve vhodných případech předpoklady k tomu, aby věc mohla být skončena před státním zastupitelstvím nebo v soudní fázi řízení mohlo být upuštěno od uložení opatření anebo aby bylo uloženo a vykonáno vhodné opatření. Za tím účelem poskytuje dítěti, které v době spáchání činu jinak trestného nedovršilo patnáctý rok věku (dále jen „dítě mladší patnácti let“) odborné vedení a pomoc a spolupracuje s rodinným a sociálním prostředím, ve kterém žije a pracuje. Při výkonu uloženého opatření také sleduje a kontroluje chování dítěte mladšího patnácti let v případech, kdy je k tomu oprávněna, s cílem, aby v budoucnu vedlo řádný život.

(2) Probační a mediační služba věnuje dětem mladším patnácti let zvláštní péči, přispívá k ochraně práv osob poškozených činem jinak trestným a pomáhá jim a dalším osobám dotčeným činem při odstraňování následků činu jinak trestného, a přispívá ke koordinaci sociálních a terapeutických programů práce s dětmi mladšími patnácti let, zejména jde-li o uživatele omamných a psychotropních látek.

(3) V jiné než soudní fázi řízení ve věcech dětí mladších patnácti let vykonává Probační a mediační služba činnost vůči dítěti mladšímu patnácti let pouze na základě pověření orgánu činného v trestním řízení nebo státního zastupitelství. V soudní fázi řízení vykonává Probační a mediační služba úkony probace v případech stanovených zákonem nebo na základě pověření soudu pro mládež, úkony mediace může ve vhodných případech provádět i bez pověření soudu pro mládež.

(4) Pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, na činnost Probační a mediační služby v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let se přiměřeně použijí § 2 a 7.“.

2. Na konci textu nadpisu § 4 se doplňují slova „v trestním řízení“.
3. § 15a se zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních

Čl. VI

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 476/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 563/2004 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 352/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb. a zákona č. 363/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 20 odst. 1 písm. g) se slovo „opatrovníkem“ nahrazuje slovy „právním zástupcem“.
2. V § 23 odst. 1 se písmeno i) zrušuje.
Dosavadní písmena j) až n) se označují jako písmena i) až m).
3. V § 24 odst. 2 písm. e) se slova „přenechal postižení mladistvého zařízení, o výsledku přijatých opatření“ nahrazují slovy „požádal zařízení, aby na mladistvého vhodně výchovně působilo, o tom, jaké opatření bylo vůči mladistvému přijato, a o jeho výsledku“.
4. V § 25 větě první se text „n)“ nahrazuje textem „m)“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství

Čl. VII

V § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, se slova „a náhradě hotových výdajů obhájce a ustanoveného zmocněnce“ nahrazují slovy „ , náhradě hotových výdajů a náhradě za promeškaný čas obhájce nebo ustanoveného zmocněnce anebo právního zástupce dítěte mladšího patnácti let v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let“.

**ČÁST SEDMÁ
ÚČINNOST**

Čl. VIII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2024.

Pekarová Adamová v.r.

Pavel v.r.

Fiala v.r.